

Budoucnost kanalizace v Bohumilicích

Vážení občané místní části Bohumilice,

Při setkání s vedením města, které proběhlo ve čtvrtek 8.11.2018 v prostorách školního klubu, byla jedním z témat stavba splaškové kanalizace a likvidace odpadních vod v Bohumilicích. Je nám dobře známo, že absence splaškové kanalizace mnohé z Vás tíží a činí Vám jisté komplikace, zvláště při výstavbě nových domů. Celá situace ve věci splaškové kanalizace je však mnohem složitější, než by se mohlo zdát.

Do Zákona o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon č. 274/2001 Sb. v platném znění) byla implementována směrnice EU, podle které musí mít všechny obce nad 2000 občanů vyřešeno odkanalizování odpadních vod. Tyto obce tedy musí mít čistírnu odpadních vod (dále jen ČOV). V současné době nejsou dostupné informace, že by za nesplnění této směrnice platila jakákoliv obec pokuty. Níže citujeme konkrétní znění směrnice:

„Obce, jejichž současně zastavěné území je zdrojem znečištění o velikosti nad 2000 ekvivalentních obyvatel, nebo ty, které této velikosti dosáhnou do 31. prosince 2010, jsou povinny nejpozději do 31. prosince 2010 zajistit odkanalizování a čištění jejich odpadních vod na úroveň stanovenou nařízením vlády vydaným podle § 38 odst. 5 vodního zákona, ve znění tohoto zákona.“

Za naplňování směrnice o čištění vod je odpovědné Ministerstvo zemědělství. Oprávnění udělovat pokuty má Česká inspekce životního prostředí. Faktem je, že ČOV a novou splaškovou kanalizaci v současné době budují už i menší sídla. U sídel do 500 obyvatel je ale na individuálním posouzení, jakým způsobem budou likvidaci odpadních vod řešit. Všechny obce však mohou žádat o podporu na kanalizaci a ČOV z různých dotačních programů – z ministerstva zemědělství (MZe), operačního programu Životní prostředí i od Jihomoravského kraje. Může se tedy zdát, že možností, jak řešit výstavbu nové splaškové kanalizace, existuje vícero. Zaměříme-li se však na pravidla pro poskytování a čerpání státní finanční podpory, například v rámci programu ČR – MZe 129 300 „Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací II“, která by šla uplatnit pro možnou stavbu kanalizace a ČOV v místní části Bohumilice, zjistíme, že situace ani zdaleka není jednoduchá. K podpoře výstavby kanalizací a ČOV za účelem odkanalizování a zajištění potřebné úrovně čištění městských odpadních vod je určen podprogram 129 303.

Dané podmínky pro získání možné podpory jsou pro:

- výstavbu, dostavbu, modernizaci a intenzifikaci čistíren odpadních vod (ČOV), **v obcích minimálně pro 50 obyvatel**, kde **po realizaci budou splněny ukazatele jakosti vypouštěné vyčištěné vody** stanovené příslušným vodoprávním úřadem (**v případě budování nové ČOV musí být v rámci akce zajištěno napojení minimálně 50 % obyvatel obce**);
- výstavbu hlavních kanalizačních sběračů, kanalizační sítě a souvisejících objektů;
- musí být realizovány v obcích nebo místních (městských) částech s velikostí **do 1000 obyvatel**;
- předkládané akce musí být v souladu se zpracovaným Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací území kraje (PRVKÚK), v případě změny PRVKÚK nesmí mít příslušná změna negativní stanovisko MZe;
- žadatel plní veškeré povinnosti vlastníka infrastruktury vodovodů a kanalizací vyplývajících ze zákona č. 274/2001 Sb. (v případě, že žadatel je již vlastníkem stávající infrastruktury vodovodů a kanalizací);
- do seznamu budou zařazeny akce přecházející ze zásobníku akcí Programu 129 250;
- termín a způsob předkládání nových žádostí o zařazení akcí do Seznamu vyhlásí Ministerstvo zemědělství formou výzvy, pokud budou zajištěny dostatečné finanční prostředky.

Podpora poskytnutá podle pravidel v rámci tohoto podprogramu je tzv. „účelově určenou podporou na krytí nákladů stavební a technologické části staveb“ (dále jen NSTČ), a to pouze uznatelných částí nákladů akce. To znamená, že z této dotace je možno uhradit pouze náklady po odečtení neuznatelných částí, jako jsou např. náklady na přípravu a zabezpečení akce, projektovou dokumentaci, náklady na zainvestování pozemků, náklady na kanalizační přípojky, náklady na řady vedoucí k rekreační zástavbě a objektům nesloužícím k trvalému bydlení, jiné neuznatelné náklady, rezervy apod. Veškeré tyto neuznatelné náklady tedy musí hradit město z vlastního rozpočtu včetně financování některých položek ze strany majitelů nemovitostí, u kterých bude kanalizační přípojka zbudována.

Fakta jsou taková, že v rámci programu 129 300 je možné poskytnout na výstavbu splaškové kanalizace dotaci v maximální výši 50 mil. Kč. Maximální uznatelné náklady (NSTČ) se pro výpočet dotace stanoví tak, že na 1 připojeného trvale hlášeného obyvatele u podprogramu 129 303 (kanalizací) nepřekročí 80 tis. Kč bez DPH. Pokud je žadatelem o dotaci obec s více než 1000 obyvateli, je dotace stanovena ve výši 55 % z NSTČ.

Budeme-li se bavit konkrétně o situaci v Bohumilicích, ve studii vypracované v roce 2016 jsou navrženy dvě varianty řešení kanalizace. První variantou je **splašková kanalizace a přečerpávání odpadních vod na ČOV Klobouky u Brna**, druhou pak **splašková kanalizace a vlastní ČOV v Bohumilicích**. Investiční náklady obou uvedených variant se příliš neliší a pohybují se kolem 30 mil. Kč. V případě čerpání odpadních vod na ČOV v Kloboukách bychom se však zřejmě potýkali se značným problémem se získáním souhlasů s uložení kanalizace do soukromých pozemků (zřízením věcných břemen). V případě získání dotace a za předpokladu, že by se připojili všichni obyvatelé Bohumilic, město na kanalizaci získá cca 16 mil Kč (vypočteno jako počet obyvatel krát 80 tis Kč, $200 \times 80.000,- = 16 \text{ mil. Kč}$). Zbývající část nákladů (cca 14 mil. Kč) by musela být hrazena z rozpočtu města. V případě malého zájmu o připojení je nutno počítat s vyšším financováním z městského rozpočtu. Následně by si každá domácnost v Bohumilicích musela na své náklady upravit domovní kanalizaci v RD, zrušit jímku a vybudovat kanalizační přípojku, která není uznatelným nákladem NSTČ. Předpokládaná cena jedné přípojky přitom pro většinu občanů nebude zanedbatelná. Jedná domovní přípojka PVC DN150 délky 15 m stojí cca 61.500,- Kč ($4100,- \text{ Kč/bm} \times 15 \text{ m} = 61.500,- \text{ Kč}$; zdroj: Průměrné ceny dopravní a technické infrastruktury 2016, MMR ČR). Nezanedbatelné by bylo také navýšení stočného, jehož výši by stanovily skutečné náklady na provoz kanalizace a ČOV dělené počtem připojených obyvatel. Z běžné praxe je přitom známo, že čím je obec menší, tím jsou náklady na osobu a rok vyšší. Jako konkrétní příklad můžeme uvést Brumovice, kde je stočné 1440,- Kč/os/rok, v Kloboukách pak 1008,- Kč/os/rok.

Vzhledem ke skutečnosti, že sankce kvůli absenci splaškové kanalizace a ČOV v Bohumilicích městu Klobouky u Brna zatím nehrozí, je vhodnost výstavby kanalizace na pečlivém zvážení. Při dalších jednáních o kanalizaci v Bohumilicích je třeba vzít v potaz, že vybudování splaškové kanalizace v obci či místní části s 200 obyvateli je skutečně velmi nákladnou investicí. Před zahájením příslušných kroků vedoucích k vybudování kanalizace je nutno ověřit skutečný zájem občanů o připojení na kanalizaci a ochotu uhradit s tím spojené náklady pořizovací a následně i provozní.

Rada města